KOMISSION TÄYTÄNTÖÖNPANOPÄÄTÖS (EU) 2023/437,

annettu 22 päivänä helmikuuta 2023,

eurooppalaisen kansalaisaloitteen ”Maahanmuuttajien ihmisarvoisen vastaanoton varmistaminen Euroopassa” rekisteröintipyynnöstä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2019/788 mukaisesti

(tiedoksiannettu numerolla C(2023) 1121)

(Ainoastaan englanninkielinen teksti on todistusvoimainen)

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta 17 päivänä huhtikuuta 2019 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2019/788 ([1]) ja erityisesti sen 6 artiklan 2 ja 3 kohdan,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Komissiolle toimitettiin 30 päivänä joulukuuta 2022 eurooppalaisen kansalaisaloitteen ”Maahanmuuttajien ihmisarvoisen vastaanoton varmistaminen Euroopassa” rekisteröintipyyntö.

(2) Järjestäjien esittämät aloitteen tavoitteet ovat seuraavat: ”Maahanmuuttajien kohtelussa Euroopan unionissa (EU) rikotaan liian usein ihmisarvon kunnioittamisen periaatetta, joka kuuluu unionin perusarvoihin. Mielestämme syynä tähän ovat ennen kaikkea EU:n jatkuvasti riittämättömät säännöt ja jäsenvaltioiden välisen solidaarisuuden puute. Koska unioni muodostaa ”vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen, jolla kunnioitetaan perusoikeuksia”, pyydämme EU:n kansalaisina EU:ta varmistamaan, että maahanmuuttajat saavat heti EU:n alueelle saavuttuaan ihmisarvoisen vastaanoton, joka on EU:n perusoikeuskirjassa ja kansainvälisessä oikeudessa tunnustettujen jokaiselle ihmiselle kuuluvien perusoikeuksien mukainen. Tämän tavoitteen edistämiseksi kehotamme antamaan yhteisen turvapaikkapolitiikan kehittämisen yhteydessä asetuksia, joilla otetaan käyttöön 1) turvapaikanhakijoiden jakamiseen EU:ssa sovellettava uusi mekanismi, joka perustuu hakijoiden vapaaseen tahtoon ja jäsenvaltioiden väliseen tosiasialliseen solidaarisuuteen (Dublin-asetuksen tarkistaminen) ja 2) jäsenvaltioita sitovat vastaanotto-olosuhteita koskevat vaatimukset ruoan, terveydenhuollon, asumisen, koulutuksen ja työn osalta, jotta turvapaikanhakijoille voidaan taata koko EU:ssa tasaveroiset ihmisarvoiset elinolot.”

(3) Aloitteen liitteessä on lisätietoja sen sisällöstä, tavoitteista ja taustasta. Järjestäjät katsovat, että huolimatta komission jatkuvista pyrkimyksistä parantaa puutteellisesti toimivaa turvapaikka- ja maahanmuuttojärjestelmää sekä unionin että jäsenvaltioiden tasolla on vielä hyväksyttävä lukuisia lainsäädännön ja toimintapolitiikan muutoksia, jotta voidaan taata kaikkien maahanmuuttajien ihmisarvoinen kohtelu. Järjestäjäryhmä pyytää komissiota luomaan turvapaikanhakijoiden jakamiseen unionissa sovellettavan uuden mekanismin tarkistamalla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 604/2013 ([2]). Tavoitteena olisi oltava tasapainottaa turvapaikanhakijoiden vastaanoton jakamista EU:ssa siten, että huomioon otetaan uutena kriteerinä turvapaikanhakijoiden omat toiveet ja luodaan jäsenvaltioiden välille sitova solidaarisuuteen perustuva siirtojärjestelmä, jonka avulla voidaan korjata suhteettomat osuudet. Lisäksi aloitteessa kehotetaan antamaan asetus turvapaikanhakijoiden vastaanotto-olosuhteista EU:ssa, jotta heille voidaan taata ihmisarvoinen elintaso ja tasaveroiset elinolot kaikkialla unionissa. Asetuksessa olisi edellytettävä jäsenvaltioiden kunnioittavan perusoikeuksia kaikilta osin, varmistettava, että turvapaikanhakijoiden aineelliset vastaanotto-olosuhteet ovat Euroopan turvapaikka-asioiden tukiviraston (EASO) laatimien operatiivisten vaatimusten ja indikaattoreiden mukaiset, turvattava lapsen oikeudet, helpotettava työhön pääsyä ja säädettävä hätävastaanottosuunnitelmien laatimisesta.

(4) Komissiolle on toimitettu myös lisäasiakirja, joka sisältää tietoa ehdotetun kansalaisaloitteen taustasta.

([1]) EUVL L 130, 17.5.2019, s. 55.

([2]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 604/2013, annettu 26 päivänä kesäkuuta 2013, kolmannen maan kansalaisen tai kansalaisuudettoman henkilön johonkin jäsenvaltioon jättämän kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämisperusteiden ja -menettelyjen vahvistamisesta (EUVL L 180, 29.6.2013, s. 31).

(5) Aloitteen tavoitteiden osalta komissiolla on perussopimuksen 78 artiklan 2 kohdan nojalla toimivalta esittää ehdotus säädökseksi, jolla otetaan käyttöön uusi turvapaikanhakijoiden jakamiseen sovellettava mekanismi ja tehdään tietyistä vastaanotto-olosuhteita koskevista vaatimuksista jäsenvaltioita sitovia.

(6) Mikään kansalaisaloitteen osista ei näin ollen ylitä selvästi komission toimivaltaa tehdä perussopimusten soveltamiseksi ehdotuksia unionin säädöksiksi.

(7) Tämä päätelmä ei rajoita sen arvioimista, täyttyisivätkö tässä tapauksessa konkreettiset aineelliset edellytykset, joiden perusteella komissio voi toimia, mukaan lukien suhteellisuusperiaatteen ja toissijaisuusperiaatteen noudattaminen ja perusoikeuksien mukaisuus.

(8) Järjestäjäryhmä on antanut riittävän näytön siitä, että asetuksen (EU) 2019/788 5 artiklan 1 ja 2 kohdassa säädetyt vaatimukset täyttyvät, ja nimennyt yhteyshenkilöt mainitun asetuksen 5 artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaisesti.

(9) Kansalaisaloite ei ole selvästi oikeuden väärinkäyttöä, aiheeton tai tehty haitantekotarkoituksessa, eikä se ole myöskään selvästi Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 2 artiklassa esitettyjen unionin arvojen eikä Euroopan unionin perusoikeuskirjaan kirjattujen oikeuksien vastainen.

(10) Aloite ”Maahanmuuttajien ihmisarvoisen vastaanoton varmistaminen Euroopassa” olisi näistä syistä rekisteröitävä.

(11) Se, että asetuksen (EU) 2019/788 6 artiklan 3 kohdan mukaiset rekisteröinnin edellytykset täyttyvät, ei merkitse sitä, että komissio vahvistaisi millään tavoin aloitteen sisällön paikkansapitävyyden, joka on aloitteen järjestäjäryhmän yksinomaisella vastuulla. Aloitteen sisältö ilmaisee vain järjestäjäryhmän näkemyksiä, eikä sen voida millään muotoa katsoa edustavan komission näkemyksiä,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Rekisteröidään eurooppalainen kansalaisaloite ”Maahanmuuttajien ihmisarvoisen vastaanoton varmistaminen Euroopassa”.

2 artikla

Tämä päätös on osoitettu kansalaisaloitteen ”Maahanmuuttajien ihmisarvoisen vastaanoton varmistaminen Euroopassa” järjestäjäryhmälle, jota edustavat ja jonka yhteyshenkilöinä toimivat Stéphanie POPPE ja Pascale HÖGER.

Tehty Brysselissä 22 päivänä helmikuuta 2023.

Komission puolesta
Věra JOUROVÁ
Varapuheenjohtaja